[Н]Р 1999—
ОӨО УОННА
ОӨО СПОРДУН СЫЛЫНАН!

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 148 (8409). 1998 СЫЛ АХСЫНЬЫ 31 КҮНЭ. ЧЭПЧИЭР. СЫАНАТА — 1 СОЛК. 10 ХАРЧЫ.

САРГЫЛААХ САҤА ДЬЫЛ!

Саргылаах Саҥа Дьылбыт
Салалтаахтаан кэлиэтэ
Харыйаччаҥа сиэҕэммит
Сайда хосыо туруордубут.

Саҥа Дьыл сиэлэхтээх зарыйата
Сандааран кэтиэҕэ,
Бары тула туралыыт,
Иллэҥ-алыптаах ыллыыбын!
Хоробуоттуу ошпьоотубут.

Тыаныы Кырдьаҕас оҕолоор
Сиэнэ Хаарчаана ыҥыстыын
Көрө бэлэх кэпсиллэрин
Ордоорбут үөрдэ эҥэттилэр.

Маайа СИБИРЯКОВА,
Д. П. Корнин аатынан ЧРОСПО
V кылааһын үөрэнээчитэ.

САРГЫ-ДЬААЛЫ САЛАЛЫННЫН!

1998 сыл Россия үрдүнэн экономика системнай кризиһэ киирэн, дьон-сэргэ социальнай-экономическай олоҕор-дьаһаҕар чэпчэкитэ суох сыл буолла. Онно эбии биһиги республикабытыгар алдьатыллыах хаһаан уота кэлбит сылын быһыытынан историяҕа киирдэҕэ. Тыа хаһаайыстыбатыгар дьарыктаныбыт быһыытынан, улуус үрдүнэн 344 баанынай хаһаайыстыбаларыгар, 3 табаарыстыбаларга, чаанынайдарга 22300 ынах сүөһү, 8240 сылгы уонна 800 төбө сибиинньэ кыстыкка хатыллан турааллар. Сайын устата 39147 тонна от оттоҕон, былаан 129 бырыһыан толоруллубута. 11 ый түмүгүнэн 443 тонна эти, 3436 тонна үүтү туттардыбыт.

Ааһан эрэр сылга улуу трепербит Д. П. Корнин төрөөбүтэ 70 сылын туолар үбүлүөйүгэр дьаһаллара үрдүк тэрээһиннээхтэх, элбэх киһини үмүрү тардан, республика таһымынан бэлиэтээтэҕэ.

Мүтүдэйдааҕы Иванов<u></u>тар «Быра саная» авторскай оскуолаларын ыһыаҕа үлэлиир «Белуҕэчээн» оҕо үгэһүү народнай ансамбля Түнискэ «Тайгинский день» фестивальга Гран-при хаһаайыныгар буолбута улуус дьонун-сэргэтин бэрэ үөртэ. Оттон ханна салайааччыта И. В. Терентин эбии үөрэхтээһин утуутталларын республикатааҕы конкурстарыгар бастакы. Россияҕа үһүс миэстэни ылбыта—үөрэхтээһин эйгэтигэр улахан ситиһии. Ааһан ыһыаҕа сылга оскуолаҕы бүтэрбит оҕолортон 35 бырыһыаннара үрдүк, орто анал үөрэхтэргэ киирдилэр.

Күнду улууспут олохтоохторо! Үүнэр 1999 сыл Оҕо уонна оҕо спордун сылынан биллэриллибитэ ордук урылыах, онон үүнэр кэлүөнэ бары өттүнэн дэгиттэр сайдыылаах буолуттутуар болҕомто ууруллубута биһиги барыбытын эрэҕэ эбээһинэстиир.

Саҥа үүнэр 1999 сыл улууспут хас биирдии олохтоохтор кытаанах доруобуйаны, үлэҕэ-хаһыыҕа, үөрэххэ үрдүк ситиһиилэри, дьолу-соргуну тэсхойдуун. Саргылаах саҥа 1999 сылынан!

Улуус Мунньаҕа, Улуус дьаһалтата.

Улуус Мунньаҕын XVIII сессията

ОБЩЕСТВЕННАЙ БЭРЭЭДЭГИ БӨҔӨРГӨТҮҮГЭ БҮТТҮҮҤ ТУРУНУОХХА

Ахсынньы 25 күнүгэр Улуус Мунньаҕын уочараттаах XVIII сессията буолла. Сессияҕа Улуус Мунньаҕын председателэ А. Р. Сэргэдээев салайан ыытта.

Бастакынан тэрээһини бөҕүруостар көрүлүннүлэр. Улуус дьаһалтатын төрайэр үлэҕэ управлениетын начальнигынан Тимофей Васильевич НОЕВ, улуустаабы культура управлениетын начальнигынан Кампей Климович КОЛЕСОВ биһиргэннилэр.

Депутаттар уонна ыкырыллаахтар сессияҕа сурун бөҕүруоһунан киирбит «Улууска общественнай бэрээдэги бөҕөргөтүүгэ нэһилиэнньэ кыттыытын тэрийии туһунан» бөҕүруоһу дьүүллэстилэр. Бу бөҕүруоскэ не дьаала отделын начальнига Г. Г. АЛЕКСЕЕВ улууска общественнай бэрээдэк уонсай турутун билиһиннэрдэ. Ааһан ыһыах 1998 сылга 94 холуобунай буруй регистрацияламмыт. Маннык 6 буруй киэйэн арылла илик. Киһини өлөрүү, эт-хаан оттүнэн эчэтии, уоруу курдук ыарахан буруйдары оногуу ахсаан оттуһан элбэҕэ. Не дьаала отделын сотрудниктара күүскэлэх баарынан үлэлиилэрин үрдүнэн буруйу оногуучулар сибээлэтэ көстүбэт. Урукку оттуттар таһаарыылаахтыы үлэлэбит табаарыстыы суруттар, народнай дружиналар, комсомольскай оперативнай административнай комиссиялар биһиэхэ тохтоон туралларын, бэйэ эмиттэ баар да буоллаҕына көмөлөһө кыаҕын, биһиэхэ балаһыанньаҕа нэһилиэнньэ бары бүттүүн өрө туруннаҕына бэрээдэги хаһан аччыыр турукпытаах.

Улуус дьаһалтатын бырааппа специалиһа Е. И. ПОПОВ «Табаарыстыы суруттар туһаларынан» уонна «Общественнай бэрээдэгэ харыстабылга граждане оперативнай этэрээттэрин туһунан» балаһыанньалар бырааппактарын дьүүлгэ тэрээрда. Бу иккэ бырааппан хас биирдии пууннарыллан дьүүллэһиллэн, көмөрүллэн ылыллыбыта.

Сессияҕа үөһээ этиллибит бөҕүруостартан уратыта Толой, Хайахсыт, Бахсы, Кылаанньаах нэһилиэктэрин кыраныыссалара биһиргэннэ, депутаттар В. М. Алексеев, А. А. Хомподоев сыһыарыылаахтара көрүлүннүлэр.

Маннык сессия үлэтин түмүктээтэ.

А. СЛЕНЦОВ.

УРДУК ААТ!

Улууспут дьаһалтатын баһылыга ШАДРИН Алексей Алексеевич СР Президенин «Барҕарыы» фондатын 1998 с. лауреатын үрдүк аатын ылла.

ТЕЛЕГРАММА

Чурапча, управлении сельского хозяйства
Поисееву Н. Д.

Уважаемые коллеги! Сердечно поздравляю Вас, и Вашем лице всех работников агропромышленного комплекса улуса с наступающим 1999 годом и Рождеством! Верю, что общими усилиями выведем сельское хозяйство на новый уровень. Желаю в наступающем году осуществления всех намеченных целей, также успехов в труде, крепкого здоровья, счастья.

С уважением министр сельского хозяйства и заготовок РС Е. А. БОРИСОВ.

САҤА ДЫЛЛАА

АAҺАР СЫЛБЫТ АЛГЫСТАРА, КЭЛЭР СЫЛБЫТ КЭРДИИСТЭРЭ

Судургута суох сыл ааһан эрэр. Ол эрээри икки кэрдиис кэм алтыһар кувэ-чааһа төһөөҕө да алгыстаах-алгыстаах. Дьон-сэргэ ааһар сылтан үчүгэйин, үйэлээҕин өйдөөн хаалар, оттон кэлэр сылы кытта сырдык, ыра санаатын сибээстиир. Бу үтүө үгэстэн туораабакка, биһиги ааҕааччыларбытыттан Саҥа Дьыллааҕы интервью ылбыппыт. Ону маннык аллара билсиҥ.

И. П. ПОНОМАРЕВ, Кытаанахтан баайынай хаһаайыстыбатын салайааччыта:

—Иван Петрович, бастатан, үүнэр саҥа дьылынан уонна 1999 сылга олунньуга буолуохтаах Россиятааҕы АККОР Х съеһигэр делегатынан талыллыбыккынан эҕэрдэ, улууспут хаһыатын общественнай корреспонденыан, үөрэн-көтөн туран эҕэрдэлиибит. Республикаҕа үс киһи делегатынан талыллыбытыттан биирдэстэрэ эн. Бу—эйиэхэ үлэһит, личность, баайынай хамсааһынын салайааччытын быһыытынан билиниһ. Аны, дьэ, ааһан эрэр сыл тыа сирин тэбээрэ оҥорооччуларыгар туох үтүө сабыдыаллаах этэй?

—Баһыыба. Туох-ханнык иннинэ, ааһан эрэр сыл, айыыҕа баарын, улуус дьоно-сэргэтэ үлэһэ оттотоо. Онон кыстыктытын тотоооҕу айыылыктаах буолуохпут. Иннинэн, туттарыллыбыт бородууксуйа иһин байыаан ааҥ маннык улууска тута уо ааҕыс кыаҕынна. Маны улуус баһылыгын солбуйааччы Н. Д. Попеевев, эт-үүт комбинатын директора А. Т. Ногомпиан турууланан, сүүрэн-көтөн сэрдэ ылан биһаарбыттара махталлаах. Чуолаан, эти туттарбыттар урукку курдук икки сыл кэтэспэккэ, тутатына ааҕыстыбыт. Баайынай, чааһынай дьон өрөөрбөккө. Аны манна эт дотациятын чэнчэки сыаналаах бородууктанан, саһыл, киис тириитинэн төлөстүлэр. Өссө бу сотору комбинокрп аҕалан биэрдэхтэрэ. Холобур, киһи сиэр бурдугун хоту үс наһыллакка бойолорун транспортарынан аҕалан биэрдилэр. Бородууктанан эрэ буолбакка, олус ыктарбыттар сороҕун уу харчынан эмиэ ылыылар.

—Кырдьык, хас биирдии киһи хамнас, дохуот ылар, тыынаах буолар иһин мөккүһэр. Онон быйыл тыа сирин бородууксуйатын оҥорооччуларыгар харах таһаарыммыт сыллара эбит диэххэ сөп дуо?

—Итэ быйыл уонна биһиги улууска кыалыыкы уонна эти туттарбыттарга. Оттон уоспуйарга эрдэ. Ол курдук, иннинээҕи 1996—1997 сс. дотациябыт сорҕотун уонна быйылгы дьылга үүтү туттарыы иһин дотациябытын эмиэ ыла иликпит. Киһи эрэ соннуйар. Ону республикабыт Правительствота бу ааһан эрэр сыл иһинэн төлөөһөрө эрэниэрбит. Билиигитэ кыаллыбата.

—Бүгүҥҥү олохпут кырдьыга ити буоллара [illegible] кэлэр сылга кэһэн, тэрдүс сылын [illegible] турар. Кэлэр сылы кэпсээ [illegible] сылга тыа сирин дьоно туох кэтэһэрит, тугу баҕарыа этигит?

—Эппитим курдук, туттарыллар бородууксуйабыт иһин тутатына төлөһүүнү модьуйуубут күүһүгэр хаалар. Бу боппуруоһу Тыа хаһаайыстыбатын уонна соботуолка министерствота үөрэтэр, туруорсар дағаны. Аны бу төлөбүү механизмын республикабыт Правительствота оҥорорун кэтэһэбит. Иккиһинэн, доллар курса үрдээһининэн тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларын сыаналарын промышленнай табаардары кытта тэҥиннэри туруорсабыт. Бу өйөнүөх нааада. Үсүһүнэн, эт, ол иһигэр сибииньэ уонна көтөр этин оҥоһуутун үрдэтэргэ хайысха барыан нааада. Онпук дағаны Быһата, тирита-хорута үлэлэтэхпитинэ табыллар. Атын суол суох.

Л. Д. БАРАШКОВА, улуустааҕы ветераннар, кырдьаҕастар сэбиэттэрин председателэ:

—Любовь Дмитриевна, үгэс буолбут ыйытыы. Ааһан эрэр сыл улууспут кырдьаҕас олохтоохторугар туох өйдөбүллээх буолла?

—Билэҕин турар, кырдьаҕас дьон бу уустук кэмнэ хаһаанньыттааҕар да өйөбүлгэ, көмөҕө наадыйаллар. Сэбиэт үлэтэ да онуоха туһаайыллаар. Холобурдарынан чинчиттэххэ, 1998 сылга Дьокуускайдааҕы 1 № дьиэх балыыһаҕа 8 сэрии ветерана эмтэннэ, кэлэр сылга эмиэ хас эмэ ахсын биирдии ветераны ыытан эмтэтиэхпит. Быйыл эмиэ эрдэ кыаллыбакка кэлбит биир кыһалҕабытын быһаардыбыт. Ол эбэтэр, үс квартиралаах предприниматель кытта дуогабардаһан толуонунан босхо Дьокуускайга сэрии, тыыл ветераннарын, инбэлиттэри тастарар буоллубут. Маннык ыһыыа 170 киһи тупанна, ол иһигэр 57 инбэлиит оҕолор.

Үс сэрии ветерана, 1 сэрии огдообота, 1 Афганистан сэриитин кыттыылааҕа, барыта 5 киһиэхэ, Чурапчы сэлиэнньэтигэр квартира анаттыбыт. Саһарбыт дьон үөгүлэрдэрин умнуобапыт. 70-80 саастарын бэлиэтиибит. Олор истэригэр икки киһибит ааһылаах уонна учууталлар учууталлара Т. С. Кононова улуус бочуоттаах гражданиннарынан буоллулар. Аны «Память» кинигэ 7-с тома тахсар. Онно тыыл ветераннара киирэллэринэн, улуус хас биирдии нэһилиэгиттэн, колхозтуунан 1700-тэн тахса киһини испиһэккэ киллэрдибит, чуолкайдаатыбыт. Президеммит М. Николаев дьаһалынан, сэрии толоонуттар охтубут буойуннар оҕолорун испииһэктэн эмиэ оҥордубут.

—Документация, ирдэлин, чуолкайдааһын элбэх сыраны, үлэни эрэйэр. Ону хайдах кыайдыгыт?

—Нэһилиэктэринэн ветераннар сэбиэттэрэ, кииниэр председателлэрэ уонна улуустааҕы сэбиэт 25 чилиэнэрэ итиэннэ бэрэбылыанньатын 7 киһитэ, биһата, киис актив кыайа тутта. Итиннэ өссө улуустааҕы хоту кэбэрдэлүү комиссиятын дьоно, биирдиилээн инбэлиттэр, кырдьаҕастар эмиэ көмөлөһөллөр.

—1999 сыл Холбоһуктаах Нациялар Тэрилтэлэринэн Кырдьаҕастар сылларынан биллэриллибитэ. Онуоха туох олохтоохнин үлэ барда?

—Кырдьаҕастар сылларынан докумуоннар илиитэлэн эрэллэр. Бастатан, Россиятааҕы III-с рейд барар. Ол аата, сэрии ветераннарын дьиэлэрин-уоттарын, олохторун дьаһахтарын усулуобуйатын көрөн, республикатааҕы сэбиэккэ туһаарыахтаахпыт. Улууска 58 сэрии ветерана баар. Кырдьаҕастар сыллара Россияҕа эмиэ бастакынан бэлиэтэннэ.

Бу көннин буолбут Улуус Мунньаҕын сессиятыгар Кыайыы 55 сылынан ветераннар сэбиэттэрин 2000 сылга диэри үлэтин былаанын, ыытар дьаһалларын бигэргэттэрдибит. Онно нэһилиэктэринэн ылыллыбыт үлэбит отчуотугар киирбит этиилэри учуоттаатыбыт. Маннан сиэттэрэн, 1999 сылга былааммыт чуолкай. Холобур, икки этабынан—нэһилиэктэринэн уонна улуус үрдүнэн бэс ыйыгар Хатылыга ветераннар спартакиадалара ыытыллыахтара. 2000 сылга диэри урукку «Маарыкчаан» кинотеатр миэстэтигэр Кыайыы болуоссатын туттарарга ветераннар сэбиэттэрэ ыламмытын олоххо киллэрэргэ турууланыахпыт.

Ааспыт сылынан дағаны, ветераннар, пенсионердар, кырдьаҕастар үлэлээх буолуулорын уонна общественнай дьаһалларга [illegible] ситиһэргэ сорукталыбыт. [illegible] кытта сүөһүнү иитиигэ, оҕуруот аһын үүннэриигэ, дьиэ кэргэн бодоруохтан үлэ миэстэтэ таһаарыылларын, общественнай туһалаах үлэнэн дьарыктаналларын ирдиибит. Улуус историята суруйулларыгар, манна эмиэ саамай актыыбынай кыттыыны ылыахтаахпыт. Онпук да үлэлиэбит.

Түгэнинэн туһанан, кэлэн иһэр Кырдьаҕастар сылларынан, саҥа дьылынан улуус ветераннарын, саһарбыт дьонун эҕэрдэлиибин.

1999—2000 сыллары Саха Республикатын Президенэ М. Е. Николаев Оҕо уонна оҕо спордун сылынан биллэрбитэ. Оҕо айылҕы кытарда баһачы алтыһар дьонтон—улуустааҕы үөрэх управлениетын үлэһиттэриттэн үүнэр сылы туох соруктаах көрсөн эрэллэрин ыйыталастыбыт.

М. И. ЧИЧИГИНАРОВА—оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору кытары үлэҕэ отдел начальнига:

—Биһиги улууска уһуйааннарга оҕо эт-хаан эттүүнэ дьарыгар үлэ урукку сыллартан утумнаахтык ыытыллар. Анал саалалаах уһуйааннарга физкультурнай тэрийээччилэр үлэлии сылдьаллар. Ол курдук, Чурапчы сэлиэнньэтин иһигэр «Кэскил», «Туллукчаан» уһуйааннарга, «Кыталык» оскуола-садка, ону тэҥэ Хатылыга, Сылаҥҥа, Одьулууҥҥа, Алаҕарга, Нөрүктээйигэ киллэрдэ, бу штаттарбытын сарбыйан кэбиһэри гыналлар, ону бу сыл көрүнэннэн турууланан көмүскэһиэхпит. Саанан да көрдөххө, эт-хаан дьарыгын, иитээччи буолбакка, анал үөрэхтээх специалист—физкультурнай тэрийээччи ыытара быдан кодьууһтаах. Физкультурнай тэрийээччи оҕону ситиин дьарыктыыр методическай ирдэбилгэ сөп түбэһиннэрэ оонньотор-хамсатар.

—Мария Ивановна, уһуйааннарга үгүстүк сылдьар киһи билэрин буолуо, оҕолорбут доруобуйаларын туруга хайдаҕый?

—Оо, дьэ, ону чахчы доруобай, чэгиэн-чэбдик оҕону ыйан көрдөрөр уустук, онпук оҕо сүөһүн да көрүөтэ эбээт. Ордук тарҕаммыт ыарыыларынан күөмэй, иэ-үөс ыарыылара. Ону тэҥэ тиистэрэ олус куһаҕан. Бүтүн тиистээх оҕо суох. Гынныыдахтарын уонна оһоотахтарын ааны алҕасна истаан кэбиһэн төһөлөөх ыалдьан эрэйдэнэллэрэ буолуой? Иэ-үөс ыарыыта манчан. Тиһэ ылдьар оҕо истибэккэ эрэ ыытыстар, оттон куртаҕа моллүүр, иэ ыарыытыгар сыыйа ыллардаҕа ол. Онон доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрин оттүттэн күүстээх профилактическай үлэ, болҕомто эрэйиллэр.

Аны саас ахсын оҕолорбут кубарыйа хатан, көрөөн хаалаллар. Авитаминоз. Манна үлэ наада, аһылыр-сэрэтэр үгүс оруттээх киэҥ үлэ. Доруобуйа эстэн тутулуктаах. Оттон бу—саамай ылдьар боппуруоспут. Уһуйааннар бэйэлэрэ көмөтө хаһаайыстыбатэрынэн уонна усулуобуйа иитиэ үрэхтэн эмиэ кыһыйар буоланнар, проблемата [illegible] сатыыллар. Ол да буоллар, уһуйааннар [illegible] иитэллээх айылаах [illegible] эоруу хаачыллааллар диир тутах. Аска-[illegible]ы [illegible] нуон наада, ордук оҕо уонна оҕо спордун сылынан.

—Саҥа дьылга улууһун дьонугар тугу баҕарыаҥ этэй?

—Бастатан туран, күн сирин көрэттин! Бэйэ-бэйэни өйөөн, өйдөөн олороллоругар! Иһэлэр уонна аҕалар, оҕо чэгиэн-чэбдик доруобуйалаахара—барыбыт ытык иэспит буоларын өйдүүргүтүгэр. Онон саха торут үрүт аһынан, этинэн, иитэтээх астарынан оҕолоргутун, кыһыҥ көмүс чыычаахтаргытын, бэлэмиҥкэ хаачыйаргытыгар баҕарабын.

П. П. ФЕДОРОВ—оҕону эт-хаан эттүүнэ сайынныныр үлэҕэ специалист:

—Үүнэр 1999—2000 сыллар Оҕо уонна оҕо спордун сылларынан биллэриллибитин биһиги, оҕо спорда сайдарын туһугар сүүрэн-көтөн үлэлии сылдьааччылар, олус үөрэн, эрэ көтөҕүллэн көрсөбүт. Бу оҕо эт-хаан, сиэр-майгы уонна билии-көрүү эттүүнэ биллигин олох сайдыытын таһымыгар сөп түбэһэр киһи буоларыгар саамай үүнэр-сайдар, үлэлтэр сүһүөх көмөгэр сөптөөх усулуобуйаны олохтуурга общественноһа кэҕүлтүүр, түмэр сыаллаах дьаһал буолар. Үп-харчы ыырыламчык, онон хас биирдии үлэһит киһи, дьиэ кэргэн, оҕо тэрилтэлэрэ уонна общественнай түмсүүлэр бары бүттүүн турунан үлэлэтэххинэ эрэ түмүк баар буолуо. Спорт, уопсайынан, эт-хаан дьарыгын суолтатын биһиги улууспут дьоно үчүгэйдик өйдүүллэр. Спортивнай улуус буоламмыт, онуоха сөптөөх кадрдар дағаны, база дағаны баар. Бу сылга сөп түбэһиннэрэн ону салгыы сайдыыларын соруга турар. Билиҥҥитэ үөрэх дьыалатыттан саҕалаан үлэ хайыы-үйэҕэ саҕаланна. Бастатан туран, республика Правительствотын таһымынан оҕо айылах боппуруостарын сүрүннүүр нормативнай акталар бигэргэтэригэр ыытыллан оҥоһуллубуттара. Ону таһынан саха оҕотун эт-хаан уонна уйулҕа эттүүнэ уратытыгар олоҕурбут тестандарт баар буолла. Биһиги үлэбитигэр ити хайысхаларынан сайдыахтаахпыт. Урукку сылларга тэрийэххэ, инвентарь эттүүнэ көмөҕө болҕомто быйыл уурулунна. Ол курдук, аҕыс комплект гимнастическай снаряд уонна мээчиктэр кэлиилэр. Олору улуус оскуолаларыгар барыларыгар тиксэр сыал көрөн үлэлиибит.

Чурапчы орто оскуолатыгар оҕо айылҕы эт-хаан эттүүнэ эрийигэ табыгастаах усулуобуйа коллектив күүһүнэн оҥоһуллунна, бу үлэ үтүө түмүктэрин өссө көрүөхпүт диэн эрэнэбит.

Д. П. Коркин аатынан ЧРОСИО—улууспут киэн туттуута, оҕо спорда сайдыытыгар саамай холобур буолар үлэлээх, тумус туттар кыһабыт. Ол үлэтэ эт-хаан дьарыгын кытары айымньылаахтык дьүөрэлэһиэхтээх диэн сорук туруоруллан, 1999 сылтан физкультура уруогар нэдиэлэҕэ 3 чаас көрүллүөхтээх, бу киниэ киэннин чаас эбэ. Улууска сорох оскуолаларбыт, саҥа ирдэбилгэ сөп түбэһиннэрэн, нүһүөттэн сиэрбэн чаастарын эбэтэн үлэлии сылдьаллар. Ол курдук, Чакыр орто оскуолатыгар 4, Соловьевка уонна гимназияҕа 3-түү чааһынан үөрэтэ сылдьаллар. Улуус чиэппэртэн бары оскуолаларга бу үгэс киириэҕэ.

Интервьюлары ылылар С. СМИРНИКОВА, Р. СИБИРЯКОВА.

...ангна: көр-күлүү, дьээбэ-хообо...

...лэрэ

СОҺУЙУУ СОДУЛА

Олуннь устааннаах тыммытыгар оргуйа турдаҕына, күлүүн дьоннон тоҕоох аннын хаһыытаабытынан хайа тардан, аан тумнагынан сыыба-хаата харбатан Бэтиэхэ Бэлиэрий таһырдьаттан барбыла түстэ. Аан аттыгар турбут библиотекарь кыыс соһуйан: «Уой!» —диэн өмүтүннэ. Онуоха киирэхсит: «Ооннук эн! Олус да сордоох эрэҕит. Хас ааны астаҕым айыы уонаҕ истохиини сотору да сибиинньэлиир кэлбин. Бу сарсыардаҥны быһа буобайдаан надьа сылдьыбыт хаарыан майгым эмиэ алдьанна...»—диэн-диэн, бэрт кырыктан сылтаан дылыйа барбытынан бэркэ хыыһырбаах-абарыах, мунатыйыах, ытыах-сонуох кини, үгэйинэн репетициятыгар хойутаан кэлбит «аньыылаах» буолан сцена дьиэки сүр түргэнник лаҕаарыйтыбыта.

ОЛУУРДААХ ЭППИЭТ

Биирдэ гастрольга сылдьан Бэтиэхэ артыыстар аһыыр уонсай остуолларыгар маҕаһыыттан аҕалбыт кониина кэмпиэтин тоҕо ыһан кэбистэ. Ону көрө охсон ойон кэлбит Мотя кыыс: «Чээ! Эбэх да кэмпиэт, биири ылыахха сөп дуо?»—диэн ыйытыытыгар «Ылыыыахххын эмиэ сөп»,—диэн оҕо охсон баран, кыл түҥны да буоллар олуттарымнаах балаҕыыныгар түбэспит кыыс дух-[illegible] хамсаанын сүрдэх бөҕөмтөлөөхтү [illegible] артыыс ыңдыр хараҕынан «ҕорута» олордо.

ТОҤ БЫҺААРЫЫ

Эдэр толуу көрүүлээх уолан кэлин кэтилир кыыска туһаайыллар, бэйэтэ даҕаны олус уһаархай ырыаны тыһыы-соһон ыллыы турар:

«...Эн долгун суһуохххун тараары...
Эн сылаас илиигин тутаары...
Эйиэхэ сибэкки биэрээри...
Эн көрө куоласкын истээри...»

Бэтиэхэ таһыгар олорор дэйүгү оҕонньор ыйытар: «Тукаам, итн туох ааттааҕы улуйар оҕонуй? Эни, ырааҕа бэрт буолан, сипата кэһа миигинньигэр ыдьас ибиллибэт». Онуоха биһиги киһибит ырдьыыс убаабыт майиитигэр эрэйэ суох ойдооор тыла «быһаараан» биэрэр: «Туйүгэ киинэрэкэллээх буолуохтаах бэрт быһархай үлэлэрэ олорууохтааҕым таах халлаары тыына диэн сулааан мунаанар». Оҕонньоро итн улүгэрдэх «толору» иинэттэн аһара астынан, ырыаһ хоһоонун «дьиикитин» ойдоон, ыраһыт олоовуур нааҕын айыммыттын одуулаһа олордо.

СИППИТ «ДЬААБЫЛЫКАЛАР»

Октоон быраабыльыттар аһаан оройуоҥ нииксэҕэ биир ыытыахтаах тэриэтэ кэнсиэрэ буолан эрэр.

Былыс ибыллыбытытыгар элбэх кэбиллэх хор сценаны ыгэ туолан турара көбүүнэ. Бырааһыныытыны ыгэ киирсэммит, үөрэн-кэтэн котооҕулаҕбыт ыраһыттар ортолорутар икки кыл-кыһыл сирэйдээх, саас ортолообут «дьоҥдьоор» хайдах эрэ саарбах баҕайытык ойоһоон туралларе харахха тута быраҕыллар. Кинилэрэ үөрүү-көтүү олус эрдэ уонна адьас хоптуруола суох саҕалаамтытыгар киһи саарбахтаабат.

Кэрээтту буолан олорор Бэтиэхэ Бэлиэрий улахаммык үөрдэ: «Көр эрэ, итн икки дьаабылыкка ситэн-буһан ыпаран-ыҕаран туралларе тоҕо астытай!»—диэн баран төтөлоҕуннан ыарыылаахтык имнэммэхтээтэ. Саалаҕа дьон туолан, бары онкуларын булуппан, доҕуһуоллааттыы байааныс таххан, хору таһаарааччылар ылллары бэйэ бодоорун тардынан эрдэхтэрикэ, кыйахаммыт көрүүлээх дирижер кыыс кулиса кэннигтэн быгаан булгуччулаахтык сипсиййбахтаан быһыыа сиптаран кэбистэ. Чочумча буолан баран, былыс искистэн аһаллыыттар Бэлиэрий биһиркэбит «дьаабылыкалара» суох буолбуттар. Бэтиэхэ онтон олох да соһуйбата, тата, ылыныыныыаах бэҕайытык быһаара олордо: «Ол иһин да наһаа төрөлоруйбуттар этэ! Көр, дьаабылыкас сатэра ситтэҕинэ лабаата убааха быстан түһэн хаалар сурахтааҕа...»,—уонна сыта таһаарбакка эрэ кулан кэхсэ дьигиһийэтэ.

Иван ПИНИГИН.

■

КУРЭХТЭҺИИЛЭРГЭ

Дьокуускайга «Динамо» спортсааласар оҕолорго көҥүл тустууга күрэхтэһии буола турар. Мин уолум Дима Егоров утарылаһааччытын оттуктаан полумоска түһэрбиттар судьуйа Калина Сидоров очко биэрбэт. Тоҕо биэрбэтин ыйыппыннар: «Полумост диэн албас суох, очко бараллыбат!»—диир. «Полумост диэн албас буолбатах, икки очкоҥнан сыаналыаар балаһыыннь»,—диибин. «Суох да суох!»—диэн эппитин бигэргэтэн килоппайдан олордо. Айаҕалыы сатаан: «Албас уонна балаһыыньа икки ардын араарбат буоллаххына, Омскайдааҕы институкка түөрт сылы маадьы тугу үөрэммиттэрэй?»—диибин. Кылаабынай судьуйа Дмитрий Максимович Данилов муҥук тыына-тына: «Дьэ, тугу үөрэммиттэрин кэлин быһаарсаарыҥ»,—диэн баран икки очкону биэрдэрэр.

Ардыгар сороҕтор аҕаһаабыттарын биллэримэрин итиниик түбэлтэҕэ киирэн тахсааччылар.

x x x

Хааңдыга бөһүөлэгэр өрүс илин эҥэриниээҕи оройуоннар Н. Н. Тарскай бириниһигэр зоннатааҕы күрэхтэһиилэрэ буолла.

Көбүөрү кинотеатр сценатыгар тэлгэппиттэр. Улахан эбэрэнэ харыстаан, бүлүүс бымыһынан сиппыттар. 62 кг тустар биһиги маастарбыт Слава утарыыаһааччытын ыраҕыттан бырааҕары икки илиититтэн күүскэ тарпыта үрдүнэн аһары баран быыска сөрөөмн мучумааннаар. Слава киһитин сүтэрэн көбүөргэ эргиччигэнэ сырыттаҕына, Таатта оройуонун оччотооҕу «Коммунизм» колхоһун кыладыавсыга Мэбэмээнэн көбүөрэ сүүрэн тахсан Славаҕа хары таһытын туттаран кэбиһэр.

Итн курдук биир көрсүһүүнү ситэ бүтэрбэккэ сылдьан бириис ылыахха эмиэ сөп эбит...

x x x

Ытык Күөлгэ Н. Н. Тарскай бириниһигэр зоннатааҕы күрэхтэһиигэ түмүстүбүт.

Сарсыарда народнай театр дьиэтигэр тустааччылар ыйааһыннарын бэрэбиэркэлээһин буолла. Үүс-Алдан ыарахан ыйааһыныгар тустааччыта Калининскай 97 кг кыайан үктээбэккэ, хамаанда бэрэстэбиитэлэ Уйбаан Соловьев биэдэрэҕэ уулаах туран куруускаанан баһа-баһа киһитигэр иһэрдэр. Судьуйа Калина Сидоров: «Осо да 100 грамм тиийбэт»,—диэн-диэн ыйааһынын ыйар. Уйбаан киһитин: «Ис!»—диэн-диэн өрө хантайан туран ыгар да, икки дьабадьытынан уу саккырыы турар киһитигэр киирэр кыаҕа суох. Калиналаах Уйбаан ыйааһыннарын көрө-көрө кэккүһэ турҕахтарына, киһилэрэ тулуйбакка иккэниэрин фонтааныы уунан саба ыбиирэр.

Ыарахан ыйааһыннаах тустуук көстүбэккэ, итинник киһини эрэйдиир түгэннэр эмиэ баллара.

x x x

Ааһан иһэн Москваҕа гостиницаҕа хонобут. Остуолга турар графинтан уу аҕалаары Слава графинын күүскэ таарыйбыта түгэҕэ түһэн хаалар. Ону тэриэлэтин үрдүгэр самсаан ууран кэбиһэр. Дьиэ хозяйкаччы графины ылбыта алдьаммыта көстөн тахсар.

—Кто разбил? Платите рубль!—диир.

—Он моется, придет, заплатит,—диибит.

Слава кэлбитигэр Сахаачча:

—Графиныт иһин баран 10 солкуобайы төлүүр үһүгүн,—диир. Слава харчытын лаҕа-лаҕа барда. Чочумча буолаат үөрэн аҕай кэллэ.

—Хата, биир эрэ солкуобайы ылдылар,—диир.

—Маҥна интернат куруускатыгар буолбатах. Сир айыы графины алдьатан истэххинэ, харчы да тук буолуо суох. Сэрэнэн туттар буолуохххун,—диэн үөрэтэр Сахаачча.

Константин ПОСТНИКОВ.

■

КӨҔӨННҮҮН КЭНСЭППИТ

Кээх Буотур ааттаах сааһыт. Хараҕын далыгар киирбит булду мүлчү тутуо диэн саарама. Ол онкугар кулгааҕынан истибэт буолан мөһүөсурбут киһи. Баҕар, ол иһин буолуо, бэйэтэ тугна дурдаламмыт, табаарыстарыгар хоноһолуур үгэстээх. Биир киэһэ, куолутунан, бытыылка кэһииллээх аллар атаһыгар Өлөксөйгө тиийбит. Хаһаайын даҕаны очча истаах киһиниө үөрэ-көтө көрсүбүт. Кэлэн, үгэс быһыытынан, уоттарын аһатан, бэйэлэрин куртахтарын хатаҕалана түһэн баран, дурдаларыгар киирбиттэр.

Өлөксөй хаһыытыы быһаан кэнсэтэ сытаан баран, харахсарыытын саҕана тиэрэ түһэн сыппыт. Хоноһо дурда харабыла буолан хоройон олорбут. Арай Өлөксөй иһиттэҕинэ туох да сапата-иннэтэ, тыаһа-ууһа суох кустар кэлэн дурда кини диэки ойоҕолугар түспүттэр. «Бу көҕөттөр икки буолуохтаахтар, ча, бэйи, хоһулаһыыннаран баран иккиэннэрин биирдэ хаптатар иин. Ыппыт кэһииэхэ атыыырын биэрэн, биирдиин кустаах тахсар дьон буоллубут...»,—диэн үөрэ санаан хамсаабакка да, сипарбакка да сыппыт. Кэһитэ ыттар ыппатах.

Атыыр көҕөн, сэрэх мүнгүтаан, хамсаабакка олорбохтообут. Туох да сибикки баарын билбэккэ, дьуогэтигэр чуталыан хойуу баҕайытык сипаран «Пээрт» диэбит. Кээх сэргэҕэ дьэ киирэн, ол сипаны истибит уонна: «Туох даа-а?»—диэн кэҕиини түспүт.

Киһи санаатын истибит көҕөттөр, кинини ытта кэнсэтэ олоруохтара дуо, көтөн хаалбыттар. Булчуттар биирдии кустанан бүттэхтэрэ ол. Итн курдук дэйүүҥ Кээх көҕөнү ытта кэнсэппиттэҕэ үһү.

Петр ПОПОВ.

■

БАРБАТ ТЫЛ

Никита Никитович дириҥ билиилээх, идэтигэр бэриниилээх литератор. Биир кэмҥын «идиот» диэн тылы кыбытан моҕуттар үгэстээх. Тугу эрэ умнуннун— «идиот». Саныммыттыы олорон ыаах биэрдэххэ— «идиот», махтааттахха—икки тогул «идиот».

Никитович—дьаарай сааһыт. Саас үкчү кус курдук кырааскаламмыт хас даҕаны пластмасса моҥчууругу атыыласта. Улахан күөл ырбыытыгар биэс дурдалаах каккалэйэ олостон сыттылар. Никита Никитович атаһын Араммаан Сэмэнэбис аттыгар маастыллах. Кус мааныы олоролор. Борук-сорукка оборгу көтөр барыгылдьыйан кэлэн Никитович моҥчуурун тобулу кыаахтаан таһаарда. Түһэркэри кэтэҕэн олорбут дурдалаах өмүттэ сыһан хойутаан иккитэ ытан субуурутта. Көтөр моҥчууругу ыһыктан кэбистэ. Түүн хараҥатыгар бары тахсан чэйдээтилэр.

—Эһиги туох көтөрү иккитэ ытан субуруттугут? Үчүгэйдиттигит быһыылаах, тыаскыт уһга киирэн эрэрэ,—уолаттар ыйыталлар.

—Эчи, суох. Итн идиот кэлэн, Никитичит моҥчуурун сойботооро тымнытаабыттаабыта,—диир Араммаан Сэмэнэбис, итин чэйн холкутук сыпсырыйа-сыпсырыйа.

Итн түбэлтэ кэнниттэн Никита Никитович сааһырбыт интеллигентнэй киһиэхэ барбат «идиот» диэн тылы туттара иһиллибэтэҕэ.

«МОРОЗИЛЬНИККА» ОЛОРУОҤ!

Саҥа кэлбит учууталлыгаттан ыйыталлар:

—Айталина Афанасьевна, эһиги ханнык дьиэҕэ олохтоотулар?

—Түөрт квартиралаах учууталлар уопсайдарыгар. Онно төрдүс квартираны бүтүннүүтүн баһылаан олоруохтаахпын.

Түөрт квартиралаах уопсай—дьиэ буолбатах, холодильник. Эдэрин бэрт буолан тулуйан олорор ини-гин,—Татьяна Никитична кыыс диэки аһыммыттыы көрөр.

—Ол дьиэҕэ төрдүс квартира—холодильник морозильнига,—Араммаан Сэмэнэбис эбэн биэрэр.

Улдьаа Хараллы.

■

ААНА ХАННАНЫЙ?

Куобах көҥүллэнэн, эр дьон барахсаттар т[illegible] уоһэ түһэн, саа-саа булунан, ойуо-тайга [illegible] йиннйдаах бааай хара тыаларыгар бул[illegible] быстылар. Уйбаан үлэлиир тэрилтэтэ у[illegible] туур Чэмиидэ үрдүн байыгар тиий[illegible] кэмнгэр тохтоотулар. Кырдьаҕас, бас-көс [illegible] үүтээнигэ киирдилэр, атыттара балааккаларын[illegible] түллэр.

Итн күн бэркэ бултуйан, киэһэтин байанайы аһатан, алҕаан, күө-дьөө кэпсэтэн утуйа тарҕаһан буолла. Уйбаан үүтээн түгэҕэр киирэн утуйан хаалла. Түүн үөһэ дэлби хабаҕыран, тамаҕа хатан уһугунна. Хабыс-хараҥаҕа тахсар ааны буллара ол-бу диэки хаамтаҕын айыы дьонуо көтиллэ сылдьар. Ыксаан улахан соҕустук ыйытар киһи буолла: «Аана, аана ханнаный? Ыксатым... Этэ оҕсуо!». Онуоха мурун тыаһын быһыттан: «Доҕоор, буэтуу сылдьыбыт эн, Аана суох. Утуй, утуй. Ол иһин да наһаа кыанан эрэрин!»—диир саҥа иһиллиннэ.

БУЛАН САҤАРАР

Биһиги нэһилиэккэ саҥарарын быыһытар нуучча тылы «бэрт табатастаахтык» кыбытар Балбаара эмээхсин олорор.

Маҕаһыыҥҥа илиилэн уочаратыгар үтүрүйсү буола турдаҕына сыгыы-хотуу, туохтан да иҥнэн-толлон турбат Марфа кыыс курбачыйан киирэн уочарата дьылалайдыабакка быһа киирдэ. Тиийэрэ биһигини дэ тэйиччи Балбаара ыксаан кыһыыа буойарга быһаарына: «Муола да профессиялаах оҕоҕун, засыыт сырыга эмиэ быһа киирбитиҥ, кыбыстыа да эбиккиин!». Кыыһа, хап-сабар хардарар: «Профессия диэмэ ээ, привычка диэ эбиккиин».

Үс мйдаах сиэнин убайа котоҕо сылдьан аллас мулчу тутан кэбиспит. Оҕо ытаан бөрөтө. Балбаара хостон сүүрэн быһаан тахсар: «Оо, бу бычыоҕар оҕону ситэҕин, сокращение бэрону ылаҕа!..» («Сотрясение» оннугар—ред.).

Алексей СЛЕПЦОВ.

Анабыллар

Быйыл улууспутутар 39 тыһ. тонна кэриҥэ от оттоҕо.

Кыһыҥ иттэҕэ дабайтыйа,
Күөх сирэммит халгийда,
Үрэх, алаас айылыҥ
Үлэ күүстүүр оҥуйда.

Хойуу бөдөҥ бутуллар
Хойдон иэтилэр,
Кэбиһиллэҕэх отторбут
Кэчигирээн турдулар.

Григорий Эдуардович Кузьминга—кини балыһа терапевтическай отделениетын сэбиэдиссэйэлэр, үрдүк категориялаах врачка.

Сэрэммиттэн сатараан
Сэмэр кыһыҥ кэлиэҕэ,
Ыалдьыа сытар марыһах
Ыанчыктыыра тохтуоҕа.

Бар дьон бастыҥ сиэнэтэ,
Барҕа махтал тылларэ
Эмчит үтүө аатыгар
Этиллиэҕэ курдуттун.

Республикатаабы народнай театрдарыа көрүүгэ Гран-при хаһаайыйаныан буолбут П. М. Решетников аатыйан Чурапчытаабы народнай театрга.

«Гаптыыр сүрэх падэҥэ»
Татыйайга түһэрдэ,
Талан ылар көрүүгэ
Талаанныаахха таһаарда.

Чүсөс, ыраах ыаллартан
Чуордук сурах тарҕанна:

«Чурапчыбыт театрэ
Чулуу, бастыҥ аттаанна!»

Г. В. Смирников начальниктаах улууспутаабы тутар-экспуатационнай холбоһуктаах канадскай муоста-суолу үлэҕэ киллэрдэ.

Канадабыт «турбата»
Суолу туора сытара,
Суоппар суһал айаннаа
Туормастаһар буолара.

Тутаччыбыт туруппа,
Дьоҕоҥойдук тутуллуо,
Тимир-бетоҥ ааҥматын
Тиэлиргэтэн кэбиста.

«Чурапчы» кооператив (Баранков Р. С.), эт-үүт комбината (Поповцын А. Т.) тыа хаһаайыстыбатын бородуукуйэуйаларын соҕотуоһалаабыйыгар уонна детаан батарыыга элбэх үлэни ыытта).

«Сайсарыга» суутунаһыы,
Уочараккка анныыларыы:
«Чурапчылар киирбиттэр
Чохоон, сүөтэй аҕалбыттар,
Эйиэ эти, буотарагы
Эртиннигэ таһаарбыттар!».

Михаил Михайлович Ершовка Саха Республикатын үтүөлээх ветеринарнай

Ыарыылартан быыһаата.
Үтүөлээх бырааһ буолбуккун
Үөрэ-көтө ыҥыттыбыт,
Аны үтүө баҕабытын,
Алгыспытын тэрдэбит.

Гаврил Николаевич Аммосов саахымакка дьарыктыыр оҕолоро оҕолор сайынныы олимпийскай оонньуулартыгар кытыннылар.

Олимпийскай оонньуута
Оҕо аймах мустаннар
Спорт араас көрүүтэр
Сэрэнээннэр киирэстилэр, -
Хатыламмытан торуттээх
Хабырыыла хамаандата
Саха сирин аатын-суолун
Саталлаахтык ыомускаата.

Анабыллары сүрүйдэ
Алексей СЛЕПЦОВ.

1998 сылга улуус 10 чулуу спортсменнара

1. Артур ФЕОФАНОВ—сүүрүүгэ, ССРС спордун маастара, Россия 1998 сылга чемпиона, СР хас да тогуллаах чемпиона.

2. Ваня МОНАСТЫРЕВ—дуобакка, Д. И. Коркин аатынан ЧРОСИО IX классаабын үөрэнээччитэ, Россия оҕолорго чемпиона, спорт маастарыгар кандидат.

3. Николай БАРАШКОВ—мас тардыһыытыгар, СР спордун маастара, республика 1998 сылдаах чемпиона, Сибирь уонна Дальнай Восток чемпиона.

4. Петр НИКИФОРОВ—хаһаҕайга, СР спордун маастара, республика абсолютнай чемпиона.

5. Анатолий АНДРЕЕВ—көҥүл тустууга, спорт маастара, республика чемпиона.

6. Иван ПОИСЕЕВ—мас тардыһыытыгар, СР спордун маастара, республика призера.

7. Иван ПИНИГИН—дуобакка, ССРС спордун маастара, улуус чемпиона.

8. Ольга СИВЦЕВА—волейболга, СахаВА призера.

9. Виктор ПЕРМЯКОВ—волейбол, СахаВА призера.

10. Гаврил ЕГОРОВ—саахымакка, улуус чемпиона.

Холобур туттар аҕа табаарыспыт

П. С. Попов—Россия уонна Саха Республикатын народнай артистара П. М. Решетников аатынан Чурапчытаабы народнай театр хара тэриллыбыттэн солбуллубат артист, репертуардары хаҥатыыга улахан көлөөх талаанныах тылбаасчыт. Петр Сидорович бэлиибит оруоллары дириҥник ырытан, ейдэмнээхтик сыныаналаан, байытан оҥоһуур. Барыта сүүрэн тахса аҕыйах, майгылаах оруоллары айан көрөөччү киэҥ дьүүлүгэр таһаарда. Театрга анаан үгүс айымньыны, оол ааптар Б. Будаев «Иҥэһэттэр эрэ» тааһыллары, С. Кидярдээ «Молиннээх куурка» уонна Б. Баишуев «Чио-чио-Саня» диэннэри, о. д. а. сахалыы саҥардыбыта республика сценатыгар биһирэбилин ылыллар. Тылбаастара, бойэтэ театрга оонньуур буолан, сцена сөкүүннэригэр сөп түбэһиннэрэн оҥоһуллубуттар, онон туруорарга даҕаны, оонньуурга даҕаны табыгастаахтарын артистар бэлиэтииллэр.

Билигин Петр Сидорович айар үлэҕэ дьарыктаһар, аныгы олох көстүүлэриттэн ыйын-сценкалары суруйар, пропаҕа эмиэ хоһоонор, оттон олохтоох хаһыатка кэһтэмэх общественнай корреспондент. Киһи, артист быһыытынан мэлдьи холобур буолар, саамай үтүө өйдөбүллэ хаалларар аҕа табаарыспыт Петр Сидорович сэрэйэн өбүгэ сааһыгар үктэммэ. 70 сааһын туолар. Бэйэтэ, народнай театр бары үлэһиттэрэ, артистар, күндү көрөөччүлэр үгүс күүһүнэн итинник, истинник эрэрдэһибит, кырдьары билиммэт айымньылаах олоҕу уонна бэйэҕэ оруттун күүс-көмө буоларыгар баҕарабыт.

Чурапчытаабы народнай театр режиссера
Надежда ЗАБОЛОЦКАЯ.

Хаһыат аныгыскы нүөмэрэ 1998 сыл тохсунньу 7 күнүгэр, чэппиэргэ тахсыаҕа.

Эҕэрдэлиибит!

Тапталлаах кэргэммин, аҕабытын, эһэбитэ, биирдэ ҕэлээбит табаарыспытын, үгүс сылларга сиэллибэ тэлгэһээх ыыса ыадбытын, доҕорбутун, Россия Журналистарын сойуһун чилиэнин ПОПОВ Петр Сидоровиһы күн сирин көрбүтүн 70 сыла туолар үөрүүлээх үбүлүөйүгүн истэҥин эҕэрдэлиибит.

Эйэҕэс чэгиэн доруобуйаҥа, үһүнтан-үһүн үйэни, түс олоххор дьолу-соргуну, айар үлэҕэр ситиһиилэри биҕарабыт.

Кэргэнин, Чурапчыттан, Дьокуускайтан, Муоматтан оҕолоруҥ, сиэнэрэҥ уонна Чурапчыттан, Дьокуускайтан истиҥ табаарыстарыҥ Алексеевтар.

ххх

Улууспут хаһыатын үрдүкү үлэһитин, биллиҥин аптыбыйай общественнай корреспонденнаммытын, комсомолооччубутун, үтүө доҕорбутун, табаарыспытын, журналист, тылбаасчыт, артист Петр Сидорович ПОПОВУ 70 саастыыҥын истиҥник эҕэрдэлиибит.

Доруобуйаҥ доҕоллоннообокко, эрэниҥ кыҥҕыраабакка, айымньылаах үлэ айгытыгынан айаннаҥ туруоҥ, түс бэйэҕэр уонна дьон-сэргэҥэр дьолу-соргуну баҕарабыт.

«Саҥа олох» редакционнай-издательскай холбоһук, Россия Журналистарын сойуһун улууспутаабы тэриллэтэ, «Чурапчы» айар түмсүү.

Үбүлүөйү бэлиэтээһин

Соторуутаабыта «Айаллаан» Сыныалаат киинигэр улууска потребительскай кооперация тэриллибэтэ уонна «Холбос» республикатаабы потребительскай торуттэммэт» 80 сылларын үбүлүөйүн бэлиэтиир үөрүүлээх күннээх буолан аста.

Маны «Холбос» республикатаабы потребительскай обществотын председателэ солбуйааччы К. М. Соколова, ыаллыыр Амма, Уус-Алдан улуустарыттан уонна Аллараа Бастаахтан делегациялар кэлэн ыыппыттара ыаллыллар. Үөрүүлээх мунньах сүрүн дакылаатын «Маарыкчаан» потребобщество сэбиэтин председателэ А. Г. Григорьева оҥордо. Кини кэнниттэн улуус дьаһалтатын баһылыга А. А. Шадрин, кырдьаҕас кооператордар аатыттарыттан Р. П. Захаров уонна К. М. Соколова тыл эттилэр.

Улууска эрэлэн үлэлэн сайыннарыыга ор сылларга таһаарыылаахтык үлэлээбиттэрэ наҕараадалар тутталыннылар. Түмүккэ республика биллиилээх ырыаһыттарын улахан концертара буолда.

Семен ПРОКОПЬЕВ.

Улууспутаабы эт-үүт комбинатын директорыгар Андрей Тимофеевич, кини кэргэнигэр Анна Алексеевна Ноговицыннарга Анна Алексеевна бырааттара

ЕФРЕМОВ Капитон Капитонович

Хатаҕа эдэр сааһыгар сойуумардьык олбуһуттан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Эт-үүт комбинатын коллектива.

ДУОБАТҔЫТТАРБЫТ МИЭСТЭЛЭСПЭТИЛЭР

ОДЕССА. Манна ыччат дуобатыгар аан дойду чемпионата түмүктэнэ.

Саха сирин спортсменнара Россия ыччат сборнойгар чемпиона Иван Токусаров, аан дойду икки тогуллаах чемпиона Гаврил Колесов туһаныллыбыттан алтыс уонна ахсыс миэстэлэннилэр. **СИА.**

БИЛЛЭРИИ

Софронов Д. Д. атах таҥаһын ампаар сыаҕа уллараы, өрөмүөн бары көрүтнэриэр, тиэрэттэн, зомпиттан санитарнай, этэрбэһи ойоруутта САЛААСТАРЫ ылар. Хаачыстыбата мэктиэлэнэр.

Аадырыһа: Чурапчы сэл. Красильников уул. 48 №-рэ, 4 кв.

ххх

«Полет» маҕаһыына атыылыыр:
Тыа балыга, 1 кг—45 солк.
Сымыыты, 10 уст.—30 солк.
Подарочнай наборлары—30—60 солк.
Карамель, прас компоттэрэ.
Мэбэллэри (диван-софа, диван-малахтыа, кариэһэ-кырабаат).
Бырааһынньык куукуларга тохсунньу 1, 3 чыһыылаларыгар оруур, атын күннэргэ үлэлиир.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Ахсыныы 27 күнүгэр Дьокуускайтан Чурапчыга диэри иномарка микроавтобуһунан кыргыттары аҕалбыт киһи, баһаалыста, массыынаҕа хаалларбыт малбын тиэсэрэргэр көрдөһөбүн.

Аадырыһым: Чурапчы сэл. Мурун Тыымпыйа, Первомайскай уул. 9 №-ро, тел. 22-142.

Тыыл, үлэ ветерана, Хоптоҕо нэһилиэгин олохтооҕо

ПЕСТЕРЕВА Аграфена Иннокентьевна

олбүтүгэн дириҥ кутурҕыннарыҥ тиэрдэллэр:

—Тапталлаах кийэтэ Аграфена Иннокентьевна олбүтүгэн бэйэлэриҥ үлэһиттэригэр Пестерев Александр Александровичка Одьулуунаабы политехническай лицей коллектива.

—Таптыыр кийэтэ Аграфена Иннокентьевна олбүтүгэн дьүөгэлэригэр, кини балыһа врачыгар Ермолаева Александра Александровнаҕа, кини оҕолоругар, бары аймахтарыгар Местникова А. Д., Лобанова К. П., Садорова М. П., Яковлева М. Х.

—Таптыыр кийэтэ Пестерева Аграфена Иннокентьевна олбүтүгэн убаастабылаах Александра Александровна Ермолаеваҕа, оҕолоругар, сиэнэригэр, хос сиэнэригэр чугас ыаллара Е. Н. Макарова.

Педагогическай үлэ ветеранытыгар Гоголев Андрей Петровичка таптыыр уола

ВОЛОДЯ

олбүтүгэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улууспутаабы культура управлениета, Чурапчытаабы оҕо музыкальнай оскуолатын коллектива.

Редактор Г. Г. ПОНОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, магазин—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты: 54907.

Чурапчинская улусная типография, Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат».

ЗАКАЗ № 148.

Подписано в печать: 30. 12. 98 г. Тираж: 2210.

Авторы сугуһар өттиилэр сахаа редакцияҕа повидлыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар хаачыллар кырдьыктаахтарыгар ыйыппытынан автор туһунан бэйэтэ сугуһар.